

Hol szorít az új törvény?

A törvény is viselve válik. Így aztán ha a maga helyzetére próbálgatja egyik-másik polgár a 32/1971. Korm. sz. rendeletet, pontosabban az ahhoz tartozó 26/1971. EVM-IM sz. végrehajtási rendeletet, már most kiderül, hogy szűk is meg bő is. Az állampolgárok lakás-, telek- és ingatlanszerzési korlátozásáról van szó ezekben a paragrafusokban. Szükséges, időszerű és igazságos elveket szedtek törvénybe, azzal a szándékkal, hogy megakadályozzák a spekulációt, ugyanakkor viszont minél több család részére lehetővé tegyék lakás-, telek- és üdülőtulajdon megszerzésének lehetőségét. De sok ember már most panaszkodik: szigorú és igazságtalan a végrehajtási rendelet szemlélete és némely pontja.

Pontosabban arról van szó, hogy a kis lakástulajdonok és a nagyok között nem tesz különbséget a miniszteri utasítás. Rengeteg olyan kis családi ház van, ahol a szükség két vagy három egyszobás lakrészt kialakítását diktálta; ahol szülők és gyerekek osztották meg lakás szerinti egy szerény háztulajdont; ahol a lakásínség miatt különböző leválasztásokat csináltak. A rendelet szerint egy családnak csak egy lakástulajdona lehet — ha annál több van, sürgősen el kell adnia az ezt meghaladó tulajdonrészt! Egy lakástulajdonnak számít az ötszobás villa, de kettőnek az a családi ház, amelyben két szobakonyhás lakás van és együttesen sem tesz ki egy mai modern lakást.

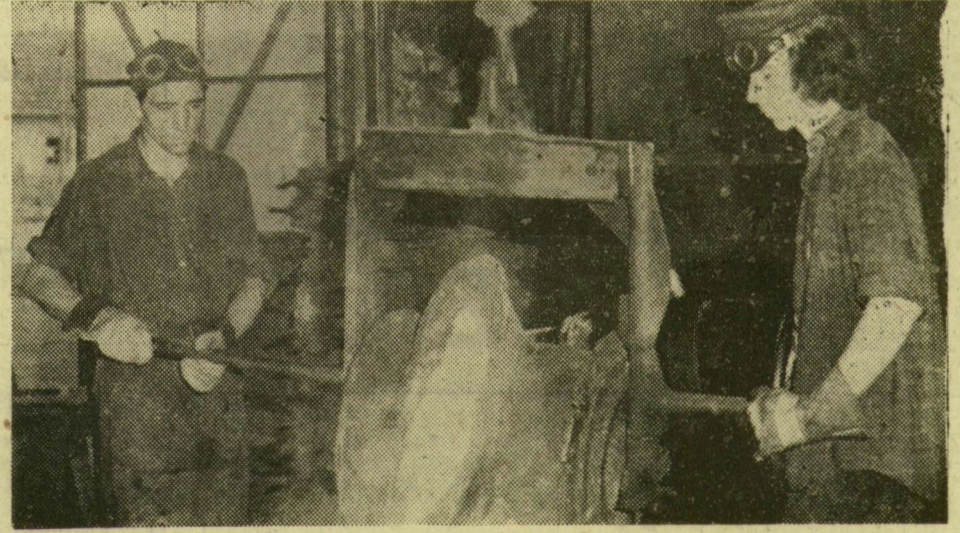
Sok bonyodalom származik majd ebből, és a tulajdonviszonyok rendezését sem segíti elő. Mert vegyük csak azt a példát, hogy állami bérlakásban lakik valaki, minthogy nem volt pénze arra, hogy saját házából kihelyezzen két lakót, s a két

kis lakásból egyet sikerítsen magának. Az egyik lakástulajdonát — fél házát — el kell adnia. Ki veszi meg? Ki köt rá eljárási szerződést öregekkel? Öröklés, vásárlás esetén mennyi új komplikáció forrása lesz az ilyen helyzet?

Jogászok is mondogatják már: az a hiba, hogy nem az ingatlantulajdon alapján szemléli a végrehajtási rendelet a témát, hanem a lakás fogalmát állítja előtérbe, azt pedig függetlenül a szobák, a lakóhelyiségek számától. A lakás egyenlő lakás elve tarthatatlan, e helyett a lakóházzal kellene számolnia a törvénynek. Hiszen nem a kényelmes, a családok számára elfogadható lakások megszerzésének lehetőségét akarja korlátozni a rendelet, hanem az ingatlanszerzés mértékét. Ez pedig óriási különbség. Ezzel a megszorítással a rendelet ellentétbe keveredik a lakáspolitikai elveivel; helyenként akadályokat gördít az építkezési kedv elé; bonyolulttá teszi a tulajdon birtokbavételének lehetőségeit stb.

Lehet kérti méltányos esetekben tulajdon megszerzési korlátozása alóli fölmentést a tanácsoktól, az igaz. De ez csak újabb adminisztráció, újabb bonyodalom. Ráadásul a végrehajtási rendelet éppen a kis értékű tulajdon gazdájának okoz nehézségeket. Ezért célszerű lenne a tulajdonok között különbséget tenni, mert sok esetben négy-öt önálló lakástulajdon nem ér annyit mint ingatlan és lakás, amennyit egy öt-hatszobás villa, ami csak egy lakástulajdon!

Amint kezdtük: a törvény is viselve válik. Úgy tetszik azonban már a „próbánál”, hogy éppen ott szorít, ahol kényelmesebbnek kellene lenni.

Ők ketten

Az apa: Kovács István, 41 éves, szaggatott beszédű munkás és kezén tengernyi apró forradás. A fröcskölő, izzó salaktól. Kiszomboron lakik, Szegedtől több mint két óra járásra, mindennap fél 4-kor kel, hogy fél 6-ra beérjen. 1949-ben a pécsi Sophiana Gépgyárban lett belőle szakképzett öntő, 3 évig dolgozott, aztán behívták katonának. A sors nagy vargabetűt íratott vele, míg évek múlva végleg Szegeden, a vasöntőben kötött ki.

A fiú: Kovács Zoltán, alig múlt 18 éves. Mit is lehetne róla mondani? Talán a legfontosabbat, amit a fényképek is mutat: az acélöntő tégely másik oldalán, apjával szemben ő dolgozik.

adtak volna ki hozzá. Persze, hogy otthagytam az egészséget, s mentem apám után. Egy szóval se hívták, csak láttam, hogy ő nagyon jól megvan az öntéssel. Sosem panaszkodott. Csak azt tudtam, hogy nehéz melő, de azt szintén, jól megfizetik. Ezt aztán tényleg megfizetik! Hát így jelentkeztem a szegedi vasöntőben. Az öreggel mindig együtt vagyok. Azon még gondolkodom, hogy elmenjek-e szaktanácsviszorgára. Még ráerek.

Sokan azért kerültek ezt a szakmát, mert piszkos lesz tőle az ember. Anyira, hogy talán a szappan sem tudja eltüntetni a beégett vasport a bőrből...

— ez gyanús. Talán valaki nem így érzi? Az biztos, a faluban is hallottam olyan gyerekekről, aki szőgyell bejönni az apjával, mert paraszt. Én annak örülök, hogy a fiam ugyanabba a ruhába bújjik bele, s nemcsak műszak után jön velem végig az utcán, hanem a korszóra is!

— Minek erről annyit beszélni, ki keres annyit 18 évesen, mint én? Háromezret? Ketten apával egy hestet, sőt néha többet is hazaviszünk egy hónapban! Ketten élünk, Kiszomboron építettünk házat, kis kerttel. Vettünk televíziót, mindenféle gépet, ami otthon kell, van egy Panóniánk, közösen a srácok néha eljönnek hozzánk magnózni. Ha kedvünk támad és nem vagyunk túl fáradtak, átme gyünk este a Gólyába, megvacsorázunk, megiszunk egy-két pohár sört. De ha akarjuk minden este elmegyünk. Tehetjük... Nem tudom miért kellene titkolni a nehéz melőt, amivel a pénzt keressük.

„APÁM UTÁN”
Hogyan lett öntő, hogyan választotta a szakmát?

— Mi nem választottunk. Abban az évben, amikor én jelentkeztem autószerelőnek, csak öntőnek vették fel az embereket. Így lettem hát öntő. A gépek mindig érdekelték, különösen az autók. De aztán észrevétlenül megszerettem ezt a szakmát. Magam sem tudom, miért, de a Sophianában ahogy telt az idő, egyre jobban éreztem magam. A nagycsarnokban számomra lassan eltűnt a füst, jobban izgatott, hogyan lesz a rozsdás halmazból fémhéren folyó acél, majd fényes, szép alkatrészt. Megéreztem azt az örömet, ami akkor fogja el az embert, ha semmiből valamit csinál. Hát így lettem én öntő, ez az igazság.

— Hazudnék, ha úgy ráznám, mint apám. Én komolyan iratkoztam be Mákón, de a mester úgy bánt velem, mintha szolgálnék

NEM TITOK
— En nem akarom titkolni, ami vagyok. Húsz év alatt a dolgozok az a része nem jutott az eszembe. Azt már észrevettem: tényleg sokan vizsgálógnak az öntéssel. De nemcsak ettől, hanem az efféle munkától. Mert tényleg meglátszik az emberen, amit csinál. Őszintén mondom, én sokszor kifejezetten örülök azért, mert látják rajtam, látszik rajtam, miből élek! Nem vágyok másra, sose vágytam, az apám is munkás volt és több mint húsz évvel azután, hogy először bújtam bele ebbe a durva szövétül kezelébasba, most is úgy tartom, enél jobban nekem semmi más nem állna. Újabban sokszor olvasom az újságokban, meg hallom a rádióban, milyen nagy dolog, milyen gyönyörű dolog munkásnak lenni. Miért kell ezt annyit mondogatni?

EGYÜTT
— Mi lesz jövőre, meg azután?

Szeretném munkában elérni a nyugdíjat. Már nem kell sokáig dolgozni érte — „csak” 14 évig... Mert az öntők 55 éves korban elmehetnek nyugdíjba. De tőlem maradhatott volna a 60 éves korhatár. Nem fáradtam el, még nagy kedvem van odaállni az öntőtégelyhez. Meg mindennap újra találkozni a társakkal, szót váltani. Jó emberek, mondhatom nagyon jók. És megértjük egymást, akár a munkában, akár délután pihenőben. A házunk mögött van a kis halastó, szeretek néha kiülni elnézni a vizet, vagy horgászgatni. Na, nem a fogás miatt, hanem azért, mert ilyenkor könnyű gondolkodni, emlékezni — és tervezni. Terveim? Így csendesen együtt éni a legénynyel és dolgozni. Meg segíteni neki, hogy erősen megálljon a világban, boldogsága meg nyugalma legyen. Hogy megérezze azt, amit én...

— Tizennyolc múltara, előbb-utóbb behívnak katonának. Addig már semmi komolyabb dologba nem vágyok bele. Az öreggel jól kijövök, nem veszekszik velem soha, de mikor rámszól, legtöbbször — igaz van. Később belátom. Ha leszerelek, akkor talán megnősülök. A porta mellett akad még hely a ház kitoldásához, a kertből is jut majd valami. Ott lakunk együtt apával. Ezen a dolgon már nem akarok változtatni, akkor se, ha többen leszünk. És együtt járunk be az öreggel azután is; talán veszünk egy másik motort. Mert azzal gyorsabb Szegedre érni, mint vonattal...

N. I.

Matkó István

Háztartások gépesítése

A KSH most összesített adatai szerint 1972-ben folytatódott a háztartások évek óta tartó viszonylag gyors ütemű gépesítése. Előzetes számítások szerint 1972. december 31-én 1 millió 546 ezer családnak volt hűtőszekrénye, 2 millió 88 ezernek mosógépe, 1 millió 269 ezernek porszívója. A rádió-előfizetők száma elérte a 2 millió 542 ezret, a tévéelőfizetőké a 2 millió 85 ezret, és 344 ezer személygépkocsi volt a lakosság tulajdonában.

A háztartások gépesítése hazánkban a hatvanas évek elején indult meg, s azóta szinte ugrásszerűen fejlődött. 1960-ban egy, 1970-ben 32, tavaly pedig 46 hűtőszekrény jutott minden száz háztartásra. Mosógépe tizenkét évvel ezelőtt a háztartások 15 százalékának volt, most a háztartások 61 százalékában mentesíti a gép a kézi mosástól a háziasszonyt.

A háztartások 37 százalékának van porszívója, 75 százalékának rádiója, 61 százalékának televíziója, s a családok 10 százaléka rendelkezik személygépkocsival. (MTI)

Megkezdődött az öntözés

A tél ezúttal is szárazmárcián mérte a csapadékot a mezőgazdaságnak. Szeptember elejétől január végéig az ország nagy részében a sok évi átlagnál 25–50 százalékkal kevesebb csapadék hullott.

Az Országos Vízügyi Hivatal vízhasznosítási osztályának intézkedésére a vízügyi igazgatóságok és a regionális vízgazdálkodási vállalatok hozzáfogtak az öntöző főművek üzembehelyezéséhez, s néhány napon belül a Tiszán is felállítanak több nagy úszó vízkivételi művet.

Hiányzik a detoxikáló állomás

A Magyar Tudományos Akadémia szegedi központjának épületében február 9-én, pénteken nagy érdeklődéssel, kísérvé rendezte az akadémiai klub vitaestjét az öngyilkosságról. A vitában, melyet a felkért beszélgető partnerek — dr. Kulka Frigyes egyetemi tanár, a SZOTE rektorhelyettese, dr. Huszák István egyetemi tanár, az idegklinika igazgatója, dr. Varga Miklós egyetemi docens, idegyógyász, dr. Buda Béla szociológus és Pünkösdi Árpád, a Népszabadság munkatársa — folytattak, részt vett a nagyszámú közönség is. Sok ötlet, javaslat hangzott el annak érdekében, hogy megoldást találjanak a megyében igen magas öngyilkossági arány csökkentésére. A szegedi idegklinika — elsősorént az országban — szociológust foglalkoztat főállásban az öngyilkosság és alkoholizmus tanulmányozására. Hiányzik — többek között — egy olyan detoxikáló állomás, mely már sok vidéki városban működik, hogy az öngyilkosságot megkísérlőket gyors elsősegélyben tudják részesíteni.

Péklegények, dilettánsok

Nagy Lajos után az irodalmi közelmúlt másik eredeti tehetsége, izgalmas, egyéni hangú íróját, Rideg Sándort invitálta meg a tévé — Kristóf, a magánzó után három jellegzetes figuráját örökölte meg. Rideg Sándor munkássorból kiútdötte magát íróvá, s ennek a küzdelemnek nyomai ott élnek hőseiben: *A tizpengős költőben*, *A vándor péklegényben* és *A tükrösszívű huszár* történetét mesélő-hallgató kétkézi emberekben.

A népmese hangulata, az anakdota humora lélegzik fordulatos történeteiben, s a dramaturg, Katkó István találóan szembesíti a szájtáti költőcskét, aki maga sem

tudja, éhheteflen vagy rámenős legyen, a rafinált péklegényvel, Sámsonnal, aki viszont nagyon jól tudja, mi az önéret, s hogy az élet milyen helyzeteiben váltsa föl találékonyssággal. A tükrösszívű huszárral már nehezebben boldogult a tévé, hiszen a szívét eltékozló nyalka katona meséjét lehetetlen cselekményesíteni a nélcis veszélyeinek elkerülése nélkül. Gaál Albert rendező jól választott, Páger Antallal elmondatta csupán a történetet, s inkább a köréje kuporodó kukoricamorzsolókat követte kamerájával.

Divatos kifejezéssel élve, rendhagyónak is nevezhet-

Képernyő

Liebmann Béla felvétele

Rideg Sándor jellegzetes figurája, Sámson: Harsányi Gábor

reuzanszról — ugyanakkor (ha már etimológizálunk) a résztvevők egyike-másika sem számítható „vérbeli dilettánsnak” (például a bölcsészhallgatók), de a zsűri mércéje is magasabba került a szokásosnál. Kíváncsian várjuk a folytatást.